

Nógv vilja læra til sjúkrasystir

Taka 20 næmingar — higartil 50 søkt

Hóast umsóknarfreistin til nýggja skeiðið á Sjúkrasystirskúla Føroya til heystar ikki er úti fyrr enn 1. mai, hava longu væl omanfyri 50 fólk vent sær til skúlan. Roknast kann tí við at endaliga umsøkjaratalið fer at liggja munandi hægr.

Tað verða bert upptiknir næmingar á skúlanum eina ferð um árið. Talið á næmingum hevur verið úr 16 uppi 22. Nú er so avgjørt, at næmingatalið í mesta lagi má vera 20. Skúlin er annars bert normeraður til 18 næmingar, men av tí tað vanliga minkar nakað burturav undir útbúgvingsárinum, verða tað upptiknir fleiri enn teir 18 næmingarnir.

16 byrjaðu — 13 lidnar

Nýggju sjúkrasystirarnar, ið finga handað prógvini í síðstu viku, vóru 13 í alt. Tá tær byrjaðu fyrri góðum trimum árum síðani, vóru tær 16.

Í lötuni ganga tilsamans trýggj flokkar á sjúkrasystirskúlanum.

Tveir av flokkunum við ávikavist 15 og 18 næmingum ganga eftir tí gomlu undirvísingarskipanini, meðan nýggjasti flokkurin, ið varð upptikin

í oktober mánað í fjør, gongur eftir eini nýggjari undirvísingaraðlan. Henda undirvísingaraðlanin kom í gildi í fjør.

Noyddust til Danmarkar

Sosialurin vitjaði nú um dagarnar á Sjúkrasystirskúlanum, sum heldur til í stovuhæddina á B 75. Vit hittu fyrstæðukvinnuna, Poulu Poulsen, ið hevur røkt hetta starvið tey seinastu 10 árin.

Sjúkrasystirskúli Føroya varð settur á stovn í 1960. Við nýggja skúlanum varð tryggari støði lagt undir útbúgvingsina av føroyskum sjúkrasystirum. Líka til 1976 máttu næmingarnir kortini niður til Danmark at taka ein part av praktiktíðini. Í dag verður so øll útbúgvingin tikin í Føroyum.

Nógv vilja vera sjúkrasystir

Tey fyrstu árin helt skúlin til ymsa staðni í býnum, m.a. í hølum Háskúlsins. Í 1971 flutti skúlin inn á stovuhæddina á B 75 og hevur hildið til har síðani.

Vit kunnu nú spyrja, hvi áhugin fyri at útbúgva seg til sjúkrasystir er so stórur í Føroyum. Ein partur av svarinum er helst tann, at tað yvir-

hevur eru fáar útbúgvingsar fyrir kvinnur. Harafturat kemur, at næmingarnir fáa løn ein stóran part av lærtíðini. Eisini skaffar skúlin næmingunum bustað alla lærtíðina. Fyrsta hálva árið fáa næmingarnir kost og logi ókeypis.

Vanligari við HF- og studentsprógv

Tað er meira og meira vanligt, at umsøkjarar til sjúkrasystirskúlan hava antin HF- ella studentsprógv. Hetta hevur sostatt við sær, at tað gerst torførari at verða upptikin á skúlan uttan HF- ella studentsprógv. Lat tað tó verða sligið fast, at hesi prógv ikki eru nokur treyt fyri at verða upptikin.

Sjúkrasystirskúlin er undir eftirliti av Heilsustyrinum í Keypmannahavn, sum setur ávísar minstutreytir fyri upptøku. Harumframt setur skúlin sjálvur ávísar treytir. Umsøkjarin skal hava havt skúlagongd, sum svarar til viðtáka 10. flokksprógv. Tað verður lagdur stórur dentur á kunnleika í lærugreinunum: føroyskum, donskum, enskum, matematikk, fysikk og kemi.

Hetta skeltið visir okkum, hvar sjúkrasystirskúlin heldur til. Í lötuni ganga 55 næmingar á skúlanum. Nýggjur flokkur við 20 næmingum verður upptikin til heystar. Longu nú hava 50 søkt um upptøku

Skulu vera 20 ár

Umframt hesi nevndu krøv, skal umsøkjarin vera fyltur 20 ár, tá hann byrjar á skúlanum. Eisini skal hann hava tikið skeið í 1. hjálpi, og tað er ein góð hjálpi at hava gjøgnumgengið skeið í maskinskriving. Ein partur av uppgávanum á skúlanum skulu skrivast uppá maskin.

Um 1. hjálpin er at siga, at hevur umsøkjarin ikki havt møguleika at hava gjøgnumgengið eitt tilikið skeið, so kann hann taka tað um kveldarnar, meðan hann gongur á forskúla. Umsøkjarin skal sumuleiðis hava arbeitt úti og havt samband við onnur fólk í arbeiðinum í minsta lagi í eitt ár.

Uppá fyrispurning um tað er nokur ávís lærugrein, sum skúlin metir, at umsøkjarin skal hava serliga hollan kunnleika í, sigur Poula Poulsen, at tað visir seg ferð eftir ferð, at næmingarnir hava ov litlan kunnleika í kemi. Hetta kemst fyrri ein stóran part av, at næmingarnir m.a. í realskúlanum hava havt ov litla undirvísing í hesi lærugreinini.

Sjúkrasystirskúlin hevur í hesum sambandi skrivað til HF-skeiðini og rátt teimum til, at næmingar, sum ætla sær at læra til sjúkrasystir, skulu hava kemi sum val-lærugrein.

Meira teori

Nýggja undirvísingaraðlanin fyri sjúkrasystirskúlan, sum kom í gildi í fjør, broytir gomlu útbúgvingsmunandi. Meðan praktiktíðin eftir gomlu skipanini tók meira av tíðini, so verða nú munandi fleiri tímar til teoretisku undirvísingina.

Tað tekur tilsamans 3 1/2 ár at útbúgva seg til sjúkrasystir. Nýggja

skipanin fevnir sostatt um íalt 161 vikur. Harav eru tær 72 vikurnar til teori og tær 89 vikurnar til praktikk. Frammanundan vórðu bert settar 45 vikur av til teori. Tímalíðið á skúlanum í fleiri lærugreinum er økt munandi, tilsamans úr 1500 uppi 2000 tímar.

Serliga er tímalíðið økt í lærugreinunum: sjúkrarøkt, um sjúkurlæru, farmakologi og pedagogikk. Sum nakað nýtt er sosiologi/sosial-psykologi komið við.

Forskúlin varir í eitt hálvt ár. Eftir gomlu undirvísingarskipanini fóru næmingarnir í praktikk í eitt hálvt ár beinanvegin aftaná forskúlan. Nú teir skulu hava meira teoretiska undirvísing, halda teir fram við einum lesi-skeiði uppi 10 vikur. Ikki fyrr enn frá fyrst í juni fara næmingarnir í praktikk á eini sjúkrasystirskúli. Umframt praktikkina hava næmingarnir ein skúladag um vikuna ta fyrstu praktiktíðina.

Fyrst grundleggjandi heilsu- og sjúkrarøkt

Soleiðis verður hildið fram við at skifta millum teori og praktikk. Øll teoriskeiðini eru sum so ein fyrireiking til sjálva praktiktíðina, sum kemur aftaná. Ta fyrstu tíðina í praktikk læra næmingar grundleggjandi heilsu- og sjúkrarøkt. Teir eru tá á báðum medisinsku og báðum kirurgisku deildunum og pleygudeildini.

Seinni skulu tey so vera á serdeildunum, tilsamans 8 vikur á barnadeild, 4 vikur á fæðideild og 4 vikur á pleygudeild.

Her fara tað helst at verða ávísar trupulleikar, tí tað ber ikki til at koyra heiltina av næmingunum á barnadeildina samstundis.

Fyri at bota um hetta, er ætlanin, at næmingarnir eisini skulu vera á ymsum barnainstitútionum uttan fyri sjúkrasystirskúlan. Poula Poulsen sigur, at enn er eingin beinleiðis avtala gjørd um hetta, men roknar hon við, at hetta kann lata seg gera.

Ein broyting við útbúgvingsini er eisini tann, at sjúkrasystirskúlin næmingarnir frá miðjum august 1981 eisini skulu í praktikk í primeru heilsutænastuni. Tað er m.a. hjá heimasjúkrasystirum, heilsusystirum og skúla-sjúkrasystirum. Í lötuni hava vit onga veruliga skipaða heilsutænastu uttan fyri Landssjúkrasystirskúlin, men henda skal so koma um stutta tíð. Tað hevur stóran týdning, at henda skipanin fer at virka til ta tíð, tá næmingarnir skulu út í praktikk.

Tíknir úr normeringini

Tað er ein sannroynd, at nýggja útbúgvingsskipanin fyri sjúkrasystir fer at hava ávísar trupulleikar við sær á teimum ymsu deildunum á Landssjúkrasystirskúlanum. Hetta kemst av, at meðan næmingarnir eftir gomlu skipanini vórðu taldir upp í normeringina av starvsfólki á teimum ymsu deildunum, so verða teir eftir nýggju skipanini nú fyrri ein stóran part ikki við í normeringini. Meðan deildirnar sostatt higartil hava havt næmingar alt árið, skulu tær í framtíðini bert hava næmingar ein part av árinum.

Hetta ger, at tað verður tótt á starvsfólki á teimum ymsu deildunum ta tíðina, tá eingir næmingar eru. Í hesum sambandi kann nevast, at Landssjúkrasystirskúlin hevur søkt um at fáa talið á starvsfólki upp-normerað.

Poula Poulsen, fyrstæðukvinna á Sjúkrasystirskúlanum